

Institute of National Remembrance

<https://ipn.gov.pl/en/news/8168,A-commemoration-at-the-former-KL-Auschwitz-Birkenau-sub-camp-Bismarckhutte-Chorzo.html>

17.04.2024, 17:57

25.05.2021

A commemoration at the former KL Auschwitz Birkenau sub-camp – Bismarckhütte, Chorzów 25 May 2021

The date of the event is symbolic - on 25 May we will commemorate the 73rd anniversary of the death of Captain Witold Pilecki. On this day, we also celebrate the International Day of Heroes of the Fight against Totalitarianism, established by the European Parliament in 2019.

The IPN's Katowice Branch and the City Hall in Chorzów would like to invite you to the ceremony of unveiling the sculpture entitled "Dłoń" (hand), which will commemorate the place where the "Bismarckhütte" camp operated in the years 1944 - 1945 as a branch of the German

concentration and extermination camp KL Auschwitz - Birkenau. The event, under the patronage of the European Parliament, will take place on 25 May 2021 at 12.00 in Chorzów. The monument will be unveiled by Andrzej Pilecki, Captain Witold Pilecki's son.

PODOBÓZ KL BISMARCKHÜTTE

W pobliżu tego miejsca w okresie od września 1944 roku do stycznia 1945 roku istniała filia największego niemieckiego, nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady KL Auschwitz - Birkenau. W tym ogrodzonym i strażniczym obszarze o długości około 200 metrów i szerokości 100 metrów, na którym znajdowało się kilka więziennich baraków, przebywało kiluset więźniów, głównie narodowości żydowskiej, m. in. z Austrii, Belgii, dawniej Czechosłowacji, Francji, Holandii, Litwy, Niemiec i Polski. Więźniowie zatrudnieni oni byli przy organizowaniu i rozbudowie obozu. W późniejszym okresie pracowali przymusowo w zlokalizowanej w niedalekiej odległości „Bismarckhütte”, po II wojnie światowej funkcjonującej jako Huta Batory. Więźniowie pracowali tam przymusowo głównie przy produkcji zbrojeniowej dla niemieckiej III Rzeszy. Więźniów w tzw. „paszakiach” codziennie prowadzono do bram bramy pod eskortą ubranych SS-ów. Bezpośrednio przy obozie „Bismarckhütte” znajdowały się również sąsiednie obozy pracy przymusowej, w których znajdowali się obywatele różnych narodowości. Dzięki zdjęciom lotniczym z lat 1945 i 1955 roku udało się jednoznacznie potwierdzić lokalizację obozów, dotychczas wskazywaną w relacjach byłych więźniów oraz mieszkańców Chorzowa. Do lat 60 tych XX wieku na terenie obozu zachował się jeszcze jeden z baraków murosowych, który po zakończeniu działań wojennych służył jako budynek mieszkalno - socjalny. Podobóz „Bismarckhütte” został oswobodzony w dniu 18 stycznia 1945 roku. Więźniów wyprawiono i przetransportowano do Głowic, a następnie do niemieckiego obozu koncentracyjnego „Dora”, niedaleko miejscowości Nordhausen. Więźniowie podobozu „Bismarckhütte” zostali uwolnieni przez wojska amerykańskie w pierwszych dniach maja 1945 roku. Temat istnienia i funkcjonowania obozu „Bismarckhütte” jest nadal przedmiotem badań historycznych.

Fotografia z mapą obozowego obszaru „Bismarckhütte” w tym miejscu, w którym znajdowały się baraki.

 Widok budynek przy bramie obozowej KL Auschwitz - Birkenau, w której znajdował się podobóz KL Bismarckhütte.

 Zbliżenie do lat 60 tych XX wieku, widok budynek mieszkalno - socjalny, który służył jako budynek mieszkalno - socjalny.

 Obraz nocy obozowego podobozu „Bismarckhütte” w miejscowości Chorzów, w którym znajdowały się baraki murosowe.

Rzeźba „Dłoń” autorstwa rzeźbiarza Tomasa Wenklara jest plakatową kompozycją symbolizującą martyrologię wszystkich poszkodowanych i zamordowanych w zaplanowanym procesie męczeństwa i eksterminacji w niemieckich obozach koncentracyjnych. Upamiętnienie istnienia oraz historycznej lokalizacji filii niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady KL Auschwitz - Birkenau na terenie Chorzowa historycznego, jako uroczystej okoliczności rzeźby, odbyło się 25 maja 2021 roku - czyli w dniu ustanowionym w 2019 roku przez Parlament Europejski Międzynarodowym Dniem Bohaterów Walki z Totalitaryzmem. Niniejszy projekt byłby hołdem złożonym wszystkim Ofiarom niemieckiego ludobójstwa oraz pracy przymusowej na terenie Chorzowa, został zrealizowany w ramach 76. rocznicy oswobodzenia obozu „Bismarckhütte” oraz Miasta Chorzów spod okupacji niemieckiej.

Organizatorzy: INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ Chorzów

 Partnerzy: Województwo Śląskie Muzeum Ghetto w Brnie Muzeum Batory Parlament Europejski

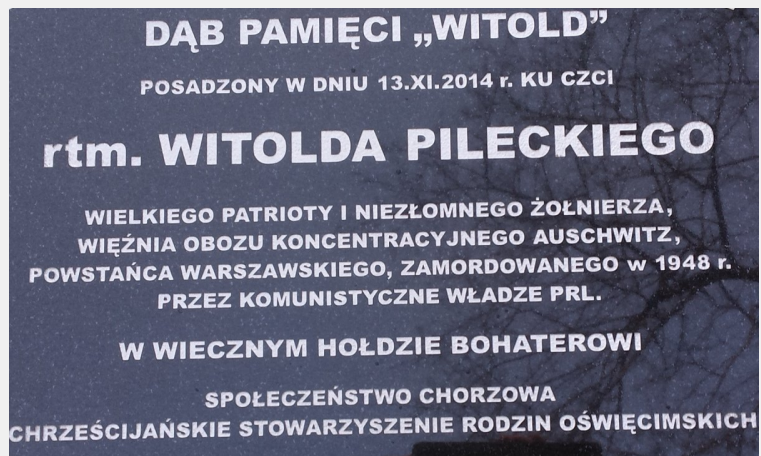
The ceremony is going to mark the end of a project dedicated to commemorating the place where the "Bismarckhütte" camp, a sub-camp of the German KL Auschwitz-Birkenau camp, operated in the years 1944-1945. The sculpture "Dłoń" by Tomasz Wenklar which will be unveiled is a synthesis of concrete fence posts arranged in the shape of a human hand. The severity of the texture and the material from which the sculpture is made refer to the concrete pillars in Auschwitz, delineating the outline of the camp, and thus separating prisoners from normal life and the outside world. The shape of the hand and the wires form a sphere isolated from normal space - a symbolic form of a cage.

The project was funded by the Institute of National Remembrance and the city of Chorzów on the initiative of Grzegorz Rosengarten.

The ceremony will be accompanied by an open-air exhibition -" Widma Pamięci" by Maciej Niesłony, which presents the portraits of prisoners of the German Nazi concentration and extermination camps and the post-war communist labor camp "Zgoda" in Świętochłowice.

At the end of Tuesday's celebrations, on the 73rd anniversary of the death of Captain Witold Pilecki, a delegation from the Katowice Branch of the IPN and the City Hall in Chorzów together with the son of Captain Andrzej Pilecki and the Mayor of Chorzów, Andrzej Kotala, will lay flowers under the plaque dedicated to Captain Witold Pilecki located on a square also named after him.

Opcje strony

- [Print this page](#)
- [Generate PDF of this page](#)
- [Notify about this page](#)

- Share this article

[Share on Facebook](#)

[Share on Twitter](#)